

Sygn. akt I CZ 49/06

POSTANOWIENIE

Dnia 7 listopada 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Tadeusz Wiśniewski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Grzegorz Misiurek

SSN Marek Sychowicz

w sprawie z wniosku J. P.

przy uczestnictwie Miasta W., S. K.,

T. K. i J. K.

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 7 listopada 2006 r.,

zażalenia uczestnika postępowania Miasta W.

na postanowienie Sądu Okręgowego w W.

z dnia 7 kwietnia 2006 r., sygn. akt V Ca .../05,

**zażalenie oddala, natomiast w części dotyczącej zarządzenia
przewodniczącego - odrzuca.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 7 kwietnia 2006 r. Sąd Okręgowy w W. odrzucił apelację uczestnika postępowania Miasta W. od postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 18 października 2005 r. stwierdzającego nabycie przez wnioskodawczynię J. P. i uczestniczkę postępowania J. K. własności określonej nieruchomości przez zasiedzenie. Sąd drugiej instancji uznał, że Miasto W. nie jest zwolnione od opłat sądowych w rozpoznawanej sprawie. Wskazał następnie, że mimo wezwania ten uczestnik postępowania nie uiścił w terminie należnej opłaty od apelacji. Wskazany postanowieniem Sąd Okręgowy odrzucił ponadto jako niedopuszczalne zażalenie Miasta W. na zarządzenie przewodniczącego w tym Sądzie z dnia 22 marca 2006 r. wzywające do uiszczenia opłaty od apelacji.

W zażaleniu skarżący – Miasto W. – wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia, podnosząc, że rozpoznawana sprawa nie dotyczy prowadzonej przez skarżącą gminę działalności gospodarczej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W myśl art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 88 ze zm.), gmina, związek międzygminny, powiat, związek powiatów oraz samorząd województwa nie mają obowiązku uiszczania opłat sądowych, z wyjątkiem spraw dotyczących prowadzonej przez nie działalności gospodarczej oraz spraw w postępowaniu wieczystoksięgowym. Interpretacja pojęcia sprawy dotyczącej działalności gospodarczej była wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego (por. np. uchwały z dnia 30 listopada 1992 r., III CZP 134/92, OSNC 1993, nr 5, poz. 79, z dnia 9 marca 1993 r., III CZP 156/92, OSNC 1993, nr 9, poz. 152, z dnia 6 sierpnia 1996 r., III CZP 84/96, OSNC 1996, nr 11, poz. 150, z dnia 11 października 1996 r., III CZP 110/96, OSNC 1997, nr 2, poz. 17, oraz niepublikowane postanowienia z dnia 22 sierpnia 2001 r., V CKN 756/00, z dnia 16 czerwca 2004 r., I CZ 56/04, z dnia 23 lutego 2006 r., II CZ 139/05). Sąd Najwyższy podkreślał, że termin działalność gospodarcza użyty w art. 8 ust. 2 dawnej ustawy o kosztach sądowych ma inne znaczenie niż w przepisach

normujących działalność gospodarczą. Przyjmował, że o tym, czy sprawa dotyczy działalności gospodarczej w rozumieniu art. 8 ust. 2 ustawy, decyduje jedynie przedmiot tej działalności. Oceniając, czy działalność gminy stanowi działalność gospodarczą w rozumieniu art. 8 ust. 2 ustawy, Sąd Najwyższy uwzględniał jedynie takie czynniki, jak zawodowy charakter działań, podporządkowanie ich zasadzie racjonalnego gospodarowania, udział w obrocie gospodarczym. Wskazywał również, że ocena określonej działalności gminy jako działalności gospodarczej nie jest uwarunkowane jej zarobkowym charakterem. Podnosił przy tym, że uznanie, że sprawa dotyczy działalności gospodarczej prowadzonej przez gminę w rozumieniu art. 8 ust. 2 ustawy nie wyklucza okoliczność, iż działalność, której dotyczy sprawa, wynika z zadań własnych gminy i jej celem jest zaspokojenie zbiorowych potrzeb wspólnoty. Wyraził ponadto niejednokrotnie zapatrywanie, że na gruncie dawnej ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych o działalności niegospodarczej gminy można mówić w zasadzie tylko w takich kategoriach, jakie wymienione zostały w art. 9 ust. 1 ustawy (działalność naukowa, oświatowa, kulturalna, dobroczynna, samopomocowa, z zakresu opieki społecznej), upoważniającym Ministra Sprawiedliwości do zwolnienia organizacji społecznych od obowiązku uiszczania opłat sądowych. Jako sprawy związane z działalnością gospodarczą gminy Sąd Najwyższy traktował sprawy dotyczące gospodarki lub administrowania nieruchomościami w tym m.in. o zasiedzenie nieruchomości (postanowienia z dnia 16 czerwca 2004 r., I CZ 56/04, niepubl., i z dnia 21 września 2006 r., I CZ 39/06, niepubl.), o wynagrodzenie za humusowanie ziemi i założenie trawników w parku osiedlowym (postanowienie z dnia 22 sierpnia 2001 r., V CKN 756/00, niepubl.), o ustalenie wstąpienia w stosunek najmu lokalu mieszkalnego (uchwała z dnia 11 października 1996 r., III CZP 110/96, OSNC 1997, nr 2, poz. 17), o eksmisję i zasądzenie należności związanych z umową najmu lokalu mieszkalnego (uchwała z dnia 6 sierpnia 1996 r., III CZP 84/96, OSNC 1996, nr 11, poz. 150), o zapłatę czynszu najmu lokalu użytkowego (uchwała z dnia 30 listopada 1992 r., III CZP 134/92, OSNC 1993, nr 5, poz. 79).

Podzielając utrwaloną linię orzecznictwa Sądu Najwyższego, należy uznać, że rozpoznawana sprawa dotyczy działalności gospodarczej Miasta W. Po pierwsze bowiem, uczestnictwo gminy w sprawie o zasiedzenie mieści się w

pojęciu gospodarowania nieruchomościami (art. 25 ust. 2 w zw. z art. 23 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, jedn. tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 ze zm.). Po wtóre, wykonywanie uprawnień właścicielskich gminy nie należy do żadnej z kategorii aktywności wymienionych w art. 9 ust. 1 dawnej ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Sąd drugiej instancji trafnie zatem przyjął, że Miasto W. nie korzysta w rozpoznawanej sprawie ze zwolnienia od opłat sądowych, i – wobec nieuiszczenia, mimo wezwania, przez tego uczestnika postępowania należnej od apelacji opłaty – zastosował właściwą sankcję w postaci odrzucenia tego środka odwoławczego. W konsekwencji, zażalenie w części dotyczącej odrzucenia apelacji należało – na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. – oddalić jako pozbawione uzasadnionych podstaw.

Zakresem zaskarżenia zażaleniem objęto również postanowienie o odrzuceniu zażalenia Miasta W. na zarządzenie przewodniczącego w Sądzie drugiej instancji o wezwaniu do uiszczenia wpisu od apelacji. Zgodnie z art. 394¹ § 1 i 2 k.p.c., zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną oraz skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, a także w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398¹, a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji. Przedmiotowe postanowienie Sądu drugiej instancji nie należy do żadnej z wymienionych kategorii orzeczeń podlegających zaskarżeniu zażaleniem do Sądu Najwyższego. W konsekwencji, zażalenie w tej części należało odrzucić jako niedopuszczalne na podstawie art. 370 w zw. z art. 373, art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c.

Z podanych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.